

ENNEN KUIN IRROTAT KÖYDET

Turvallinen veneily alkaa tästä

MERPELASTUSSEURA
SJÖRÄDDNINGSSÄLLSKAPET

SISÄLLYS

01	JOHDANTO	5
02	TURVALLISUUS ON VALINTA	6
03	PELASTUSLIIVI KUULUU PÄÄLLE	8
04	TUNNE VENEESI - TIEDÄ RAJASI	10
05	TURVALLINEN REISSU ALKAA RANNASTA	12
06	PIENET TEOT, SUURI MERKITYS	14
07	HALLITSE LIIKETTÄ	16
08	HAVAITSE JA TULE HAVAITUKSI AJOISSA	18
09	TIEDÄ, MISSÄ OLET	20
10	VIIMEISET METRIT HALLITUSTI	22
11	PIDÄ PÄÄ KYLMÄNÄ	24
12	APUA AJOISSA	26
13	VESILLÄ YHDESSÄ	28
14	VAPAAEHTOISET TURVANASI	30

Vesillä liikkuminen on monelle suomalaiselle kiinteä osa kesää. Suomessa on arviolta yli 1,7 miljoonaa vesikulkuneuvoa, ja veneily koskettaa tavalla tai toisella 2–3 miljoonaa suomalaista. Se tarjoaa vapautta, elämyksiä ja mahdollisuuden liikkua luonnon keskellä – tilaa hengittää ja irrottautua arjesta.

Monille meistä vesillä liikkuminen tuo erityistä vapautta. Veneretki tai esimerkiksi veneellä siirtyminen kesämökille on tapa päästä arjesta irti, nähdä tuttuja tai tuntemattomampia maisemia uudesta kulmasta ja kokea luonnon läheisyys. Vesillä liikkuminen tarjoaa tilaa, hiljaisuutta ja elämyksiä, mutta toisaalta vaatii myös turvallisuusseikkojen huomioon ottamista eri tavalla kuin maissa. Vesillä ei kulkuvälinettä voi pysäköidä tien varteen, jos näkyvyys yhtäkkiä heikkenee, käsitys kuljettavasta reitistä katoaa tai kulkuvälineeseen tulee tekninen vika. Turvallisuus on edellytys sille, että vesillä liikkuminen säilyy nautintona ja rentona irtiottona.

Tämä opas ei ole täydellinen veneilyn käsikirja. Oppaan tarkoitus on muistuttaa keskeisistä perusasioista ja ennen kaikkea auttaa ajattelemaan veneilyä turvallisuus edellä. Turvallinen veneily ei synny yksittäisestä varusteesta tai säännön noudattamisesta, vaan ajattelutavasta. Toimintamallista valmistautua, havainnoida ja tehdä päätöksiä.

Olitpa vasta-alkaja tai kokenut konkari, löydät näiltä sivuilta periaatteita, jotka tekevät vesillä liikkumisesta varmemman ja rennomman kokemuksen. Kun ymmärrät, miksi toimit tietyllä tavalla, muuttuu turvallisuus luontevaksi osaksi veneilyä – ei velvollisuudeksi, vaan tavaksi toimia.

Opas rakentuu kahdelle tasolle. Aukeaman vasen sivu tarjoaa taustatietoa ja perusteluja, oikea sivu tiivistää keskeiset asiat kuvin ja muistilistoina. Talvella voit syventyä tekstiin, vesille lähtiessäsi kertaat olennaisen yhdellä silmäyksellä.

Turvallinen veneily alkaa ennen kuin irrotat köydet – ja jatkuu jokaisessa päätöksessä, jonka vesillä teet.

TURVALLINEN VENEILY ALKAA JO ENNEN LÄHTÖÄ

Suomi on veneilyn maa. Vesille pääsee helposti lähes kaikkialla, ja veneily tarjoaa vapautta, elämyksiä sekä mahdollisuuden liikkua luonnon keskellä. Monelle retki on myös arjen vastapaino: mökkimatka, kalareissu tai ilta-ajelu tutussa saaristossa. Samalla vesillä liikutaan ympäristössä, jossa olosuhteet voivat muuttua nopeasti ja jossa apu ei aina ole heti käsillä. Siksi turvallisuus ei ole veneilyn lisäosa, vaan sen perusta.

Useimmat onnettomuudet eivät synny poikkeuksellisista tilanteista tai myrskystä, vaan tavallisista asioista. Taustalla voivat olla puutteellinen valmistautuminen, sään tai aallokon aliarviointi, varusteiden puutteet tai hetkellinen tilannearvion virhe. Usein mukana on myös kiire, huono toimintatapa tai liiallinen luottamus omaan kokemukseen: ”Kyllä tästä ennenkin on menty.” Turvallisuus ei siis synny sattumalta. Se syntyy valinnoista, joita tehdään jo ennen lähtöä ja jotka jatkuvat koko matkan ajan.

Turvallisuus on käytännössä ennakointia, selkeitä rutiineja ja jatkuvaa tilannearviota. Se on reitin ja vaihtoehtojen suunnittelua, sään seuraamista myös matkan aikana, pelastusliivien käyttöä kaikilla veneessä sekä nopeuden sovittamista näkyvyyteen, liikenteeseen ja olosuhteisiin. Se on myös sitä, että veneen perusasiat ovat kunnossa: polttoaine riittää, akku ja moottori toimivat, varusteet löytyvät nopeasti ja miehistö tietää, mitä tekee, jos jotain yllättävää tapahtuu.

Turvallinen veneilijä arvioi omaa osaamistaan rehellisesti. Millaisissa olosuhteissa on turvallista lähteä? Milloin kannattaa odottaa, muuttaa suunnitelmaa tai keskeyttää venematka? Vesillä pienikin ongelma voi eskaloitua nopeasti, mutta ajoissa tehty harkinta pitää tilanteen hallinnassa. Jos apua tarvitaan, sitä kannattaa pyytää mieluummin liian aikaisin kuin liian myöhään.

Turvallisuus ei vähennä veneilyn iloa – päinvastoin pitää sen yllä. Kun riskit ovat hallinnassa ja toiminta varmaa, vesillä liikkuminen on rennompaa ja huolettomampaa. Turvallinen veneily on ajattelutapa: se alkaa ennen lähtöä ja näkyy jokaisessa päätöksessä vesillä.

ENNEN LÄHTÖÄ

- ✓ Tarkista sää ja olosuhteet
- ✓ Suunnittele reitti ja vaihtoehdot
- ✓ Varmista polttoaine ja varusteet
- ✓ Käy tehtävät ja suunnitelma läpi miehistön kanssa
- ✓ Varmista kaikille pelastusliivit

VESILLÄ

- ✓ Sovita nopeutesi olosuhteisiin ja tilanteeseen
- ✓ Seuraa säätä myös matkan aikana
- ✓ Pidä yllä tilannetietoisuutta ja tietoa sijainnista
- ✓ Tee päätökset ajoissa ja selkeästi
- ✓ Pyydä apua tarvittaessa riittävän aikaisin

MUUT HUOMIOIDEN

- ✓ Huomioi aiheuttamasi aallot
- ✓ Anna tilaa isommille ja hitaammille liikkujille
- ✓ Noudata nopeusrajoituksia ja kieltoja
- ✓ Auta tarvittaessa muita vesillä liikkujia
- ✓ Turvallisuus syntyy yhteistyöstä

TURVALLINEN VENEILY EI OLE YKSI TEKO - SE ON SARJA HYVIÄ PÄÄTÖKSIÄ!

PELASTUSLIIVI KUULUU PÄÄLLE

Vesillä liikuttaessa pelastusliivi ei ole vain suositeltava varuste, vaan henkilökohtainen turva, joka voi ratkaista tilanteen lopputuloksen sekunneissa. Monissa onnettomuuksissa ratkaiseva tekijä ei ole ollut olosuhteet, vene tai kokemus, vaan se, onko pelastusliivi ollut käytössä. Siksi usein tärkein turvallisuuspäätös tehdään jo ennen irrottautumista laiturista: puetaanko liivi päälle vai jätetäänkö se penkin alle?

Pelastusliivejä on useita erilaisia, ja oikea valinta riippuu käyttötarkoituksesta ja olosuhteista. Perinteinen pelastusliivi on suunniteltu kääntämään käyttäjänsä selälleen ja pitämään hengitystiet veden pinnalla myös tajuttomana. Kelluntaliivi on kevyempi ja mukavampi aktiiviseen liikkumiseen suunniteltu liivi, mutta se ei käännä tajutonta käyttäjää selälleen vedessä. Täyttyvä pelastusliivi eli niin sanottu paukkuliivi yhdistää käyttömukavuuden ja hyvän kelluvuuden, mutta vaatii käyttäjältään perehtymistä sekä säännöllistä tarkistusta ja huoltoa.

ylmissä olosuhteissa kelluntatakin tai -haalarin käyttäminen voi tuntua hyvältä ajatukselta. On kuitenkin tärkeää ymmärtää, että kelluntapukineet eivät korvaa pelastusliiviä, vaan toimivat tietyissä tilanteissa sen vaihtoehtona. Pahimmillaan yhdessä käytettynä kel-

luntapukineet voivat jopa haitata pelastusliivien toimintaa, eli tajuttoman ihmisen kääntämistä selälleen.

Pelastusliivien valinnassa oikea koko ja hyvä istuvuus ovat ratkaisevia. Liivin tulee olla riittävän napakka, jotta se pysyy paikoillaan vedessä, mutta samalla mukava käyttää koko matkan ajan. Liian suuri liivi voi nousta kasvoille, liian pieni ei kannata riittävästi. Erittäisesti lasten liivien kohdalla oikea mitoitus ja käyttö vaativat aikuisen huolellisuutta. Lapsille ei suositella ilmatäytteisiä liivejä, koska automatiikan pettäessä lapsi ei välttämättä kykene liivien manuaaliseen laukaisuun, jolloin liivit eivät kelluta lainkaan.

Liivien kunto on tarkistettava säännöllisesti: kuluneet saumat, rikkoutuneet soljet tai huoltamattomat laukaisumekanismit voivat heikentää liivin toimivuutta ratkaisevalla hetkellä.

Turvallisen veneilyn kokonaisuus ei synny yksittäisestä varusteesta, mutta ilman pelastusliiviä kokonaisuus jää aina vaillinaiseksi. Pelastusliivi on yksinkertainen ja arkinen asia, jonka merkitys korostuu vasta silloin, kun jotain tapahtuu. Siksi liivi kannattaa pukea päälle joka kerta – myös silloin, kun olosuhteet näyttävät helpoilta ja matka tuntuu tutulta.

PELASTUSLIIVI

✓ TURVALLISIN VALINTA
KAIKKEEN KÄYTTÖÖN

Kääntää selälleen myös
tajuttomana

Hieman kookkaampi ja
kankeampi

Turvallisin valinta kaikille ja
joka tilanteeseen

PAUKKULIIVI

! ERINOMAINEN MUKAVUUS,
MUISTA HUOLTO

Huomaamaton ja mukava
käyttää, kääntää selälleen

Täyttyy itsestään tai
laukaistaan käsin

Vaatii säännöllisiä
tarkastuksia ja huoltoa

VEINEILYLIIVI

! HYVÄ UIMATAITOISEN
AKTIIVISEEN VEINEILYYN

Kevyt ja mukava käyttää
aktiivisessa veneilyssä

Ei käännä tajutonta ihmistä
selälleen

Uimataitoiselle käyttäjälle
suojaisille vesille

KELLUNTAPUKINE

! SUOJAA SÄÄLTÄ,
MUISTA RAJOITTEET

Suojaa säältä tuoden
veneilyliivin kelluttavuuden

Ei käännä tajutonta ihmistä
selälleen

Älä käytä yhdessä
pelastusliivien kanssa

PELASTUSLIIVI TOIMII VAIN, JOS SE ON PÄÄLLÄ

Omaan pelastusliiviin kannattaa tutustua myös sen omassa käyttöympäristössä – vedessä. Tämä harjoittelu kannattaa tehdä turvallisessa paikassa, vaatteet päällä ja liivi oikein puettuna.

ENNEN JOKAISTA KÄYTTÖÄ

Silmämääräinen tarkastus ennen jokaista käyttökertaa

Varmista, ettei liivissä ole repeämiä, kulumia tai vaurioita

Varmista, että soljet, hihnat ja vetoketjut ovat ehjiä

KAUSITTAIN

Kunnollinen tarkastus vähintään kerran kaudessa

Tarkista kelluttavuus ja yleiskunto, pese miedolla saippuavedellä

Varmista, että kaikki osat ovat ehjiä ja oikein kiinnitetty

PAUKKULIIVI

Tarkista kaasupatruunan kunto: kiinnitys, eheys ja oikea paino

Varmista laukaisumekanismin kunto ja ettei laukaisimen päiväys ole ummessa

Tee tiiveyskoe: täytä ilmalla ja varmista, että ilma pysyy liiveissä yön yli

PELASTUSLIIVIN TARKASTUS JA HUOLTO

TUNNE VENEESI – TIEDÄ RAJASI

Veneilyssä turvallisuus ei synny pelkästään varusteista tai säännöistä, vaan ymmärryksestä. Jokaisen veneilijän on tunnettava oma veneensä, sen ominaisuudet ja rajoitukset. Samalla on tunnistettava omat taitonsa, kokemuksensa ja niiden rajat. Turvallinen veneily alkaa siitä, että tiedät mihin pystyt – ja missä kohtaa on syytä muuttaa suunnitelmaa.

Jokainen vene käyttäytyy eri tavalla. Rungon muoto, paino, moottorin teho, potkurin ominaisuudet ja kuormitus vaikuttavat siihen, miten vene reagoi ohjaukseen, tuuleen ja aallokkoon. Hidas uppouma-runkoinen vene kulkee vakaasti, mutta reagoi hitaasti, kun taas kevyt liukuva moottorivene voi olla herkempi sivuaallokelle ja tuulelle. Myös matkustajien sijoittuminen vaikuttaa tasapainoon. Veneen hallinta edellyttää, että tunnet sen käyttäytymisen eri nopeuksilla ja erilaisissa olosuhteissa. Veneen hallintaa ei opi muuten kuin harjoittelemalla.

TURVALLINEN VENEILIJÄ TUNTEE VENEENSÄ JA OMAT RAJANSÄ

Tekninen kunto on keskeinen osa veneen tuntemusta. Moottorin, ohjauslaitteiden ja sähkölaitteiden toimintavarmuus ei ole itsestäänselvyys. Säännöllinen huolto, polttoaineen riittävyyden varmistaminen, varavarausteiden olemassaolo ja akkujen kunto vaikuttavat suoraan turvallisuuteen. Pienikin tekninen puute voi muuttua merkittäväksi ongelmaksi, jos olosuhteet heikkenevät tai matka pitkittyy.

Oman osaamisen arviointi on yhtä tärkeää kuin veneen tekninen tuntemus. Kokemus lisää varmuutta, mutta se ei poista luonnonvoimien vaikutusta. Tuuli, aallokko, virta ja näkyvyys asettavat rajat, joita ei voi ohittaa pelkällä tahdolla. Jos olosuhteet ylittävät oman kokemuksen tai veneen suorituskyvyn, turvallinen ratkaisu on muuttaa reittiä, odottaa tai palata takaisin satamaan.

Kun tunnet veneesi, ymmärrät olosuhteet ja arviointi omaa osaamistasi rehellisesti, rakennat vahvan perustan turvalliselle veneilylle. Turvallinen veneilijä ei tavoittele rajoja, vaan tunnistaa ne ajoissa.

TUNNE VENEESI

RUNGON MUOTO

ja paino vaikuttavat vakauteen ja ohjattavuuteen

MOOTTORIN TEHO

ja potkurin ominaisuudet vaikuttavat suorituskykyyn

KUORMITUS

ja matkustajien sijoittuminen vaikuttavat tasapainoon

VENEEN HALLINTA

vaatii harjoittelua eri nopeuksilla ja eri olosuhteissa

HUOLEHDI VENEESI KUNNOSTA

HUOLTO

säännöllisesti varmistaa laitteiden toimintavarmuuden

POLTTOAINE

ja sen riittävyys antavat varmuuden myös muuttuvissa olosuhteissa

AKKIJEN KUNTO

vaikuttaa koneen käynnistymiseen ja laitteiden toimintaan

VARAVARUSTEET

ja varajärjestelmät voivat ratkaista pulmatilanteet

TIEDÄ RAJASI

AALLOKKO

NÄKYVYYS

TUULI

SÄÄTILA

ARVIOI OLOSUHTEET JA OMA OSAAMISESI

MUUTA SUUNNITELMAA, ODOTA TAI PALAA SATAMAAN TARPEEN VAATIESSA

TURVALLINEN REISSU ALKAA RANNASTA

Turvallinen veneily ei ala vesillä, vaan jo rannassa. Suurin osa vaaratilanteista saa alkunsa jo ennen lähtöä tehdyistä päätöksistä – tai tekemättä jätetyistä tarkistuksista. Kun valmistautuminen on huolellista, vesillä toimiminen on selkeämpää, rauhallisempaa ja hallitumpaa. Rannassa käytetty aika maksaa itsensä takaisin turvallisuutena.

Venematkan ensimmäinen vaihe on suunnittelu. Määränpää, arvioitu matka-aika ja vaihtoehdot reitit käydään läpi etukäteen. Merikartasta tarkistetaan väylät, matalikot, karikot ja mahdolliset suojapaikat. On hyvä miettiä myös, mitä tehdään, jos olosuhteet muuttuvat kesken matkan. Missä on lähin turvallinen satama? Onko reitillä kapeikkoja tai vilkkaasti liikennöityjä alueita? Suunnittelu ei vie paljon aikaa, mutta se antaa toimintavarmuutta.

Sääennusteeseen tutustutaan huolellisesti. Tuulen suunta ja voimakkuus vaikuttavat sekä meno- että paluumatkaan. Erityisesti avovesillä ja suurilla selillä tuulen voimistuminen voi muuttaa olosuhteet nopeasti. Myös esimerkiksi näkyvyys, ukkoskuurojen mahdollisuus ja lämpötila ovat osa kokonaisuutta. On tärkeää pohtia, miltä paluu näyttää, jos sää ei olekaan sama kuin lähtiessä.

Seuraavaksi tarkistetaan vene ja varusteet. Polttoaineen riittävyys, akun varaustaso, moottorin toiminta sekä ohjauksen ja hallintalaitteiden kunto ovat perusasioita, jotka eivät saa jäädä oletusten varaan. Pelastusliivit, ankkuri, köydet, pumppu ja ensiapuvälineet tulee myös olla helposti saatavilla ja käyttökunnossa. Älä unohda myöskään viestivälinettä. Esimerkiksi puhelimen riittävä lataus ja varavirtalähde voivat olla ratkaisevia, jos apua vesillä tarvitaan.

Myös miehistö valmistellaan matkaan. Kaikkien on hyvä tietää reitti ja määränpää. Lapsille ja kokemattomille matkustajille kerrotaan selkeästi, miten veneessä liikutaan sekä miksi ja miten pelastusliivejä käytetään. Roolit voidaan sopia etukäteen: kuka hoitaa köydet, kuka tähyttää, kuka seuraa karttaa.

Valmistautumisrutiineihin on hyvä sisällyttää myös ajatusleikki: Mitä jos? Mitä teen, jos moottori sammuu? Entä jos sää muuttuu nopeasti tai näkyvyys heikkenee? Miten toimin, jos joku putoaa veteen? Kun vaihtoehtoja erilaisiin riskitilanteisiin on mietitty etukäteen, on reagointi tilanteisiin nopeampaa ja rauhallisempaa.

REITTI

- ◇ Määränpää
- ◇ Vaihtoehtoinen satama
- ◇ Väylät, matalikot ja karikot
- ◇ Suojapaikat
- ◇ Kapeikot
- ◇ Vilkkaan liikenteen alueet

TEKNINEN KUNTO

- ◇ Polttoaineen riittävyys
- ◇ Akun varaustaso
- ◇ Moottorin toiminta
- ◇ Ohjaus- ja hallintalaitteet
- ◇ Vuodot ja nestetasot

MIEHISTÖ

- ◇ Reitti ja määränpää tiedossa kaikilla
- ◇ Liikkuminen veneessä
- ◇ Pelastusliivien käyttö
- ◇ Roolit ja vastuut etukäteen sovittuna

SÄÄ

- ◇ Tuulen suunta ja voimakkuus
- ◇ Näkyvyys
- ◇ Ukkoskuurojen mahdollisuus
- ◇ Lämpötila
- ◇ Paluumatkan sääennuste

VARUSTEET

- ◇ Pelastusliivit
- ◇ Ankkuri ja köydet
- ◇ Pumppu tai äyskäri
- ◇ Ensiapuvälineet
- ◇ Viestivälineet
- ◇ Varavirtalähde

MITÄ JOS?

- ◇ Moottori sammuu
- ◇ Sää muuttuu nopeasti
- ◇ Plotteri sammuu
- ◇ Näkyvyys heikkenee
- ◇ Henkilö yli laidan -tilanne
- ◇ Muu akuutti tilanne

HUOLELLINEN VALMISTAUTUMINEN TEKEE VESILLÄ TOIMIMISESTA TURVALLISTA

PIENET TEOT, SUURI MERKITYS

Veneessä turvallisuus rakentuu arjen pienistä valinnoista. Harva onnettomuus syntyy yhdestä suuresta virheestä; useimmiten taustalla on useita pieniä, jopa huomaamattomia asioita. Tapa liikkua, tapa säilyttää varusteita ja tapa kommunikoida muodostavat yhdessä toimintakulttuurin, joka joko tukee turvallisuutta tai heikentää sitä.

Pelastusliivien tai kelluntapukineiden käyttö on yksinkertainen ja tehokkain yksittäinen turvallisuusteko. Liivit eivät ole lisävaruste, joka otetaan esiin vasta vaaratilanteessa, vaan osa normaalia varustusta vesillä. Usein liivit puetaan aina lapsille, mutta aikuisilta ne jäävät pukematta, jos olosuhteet tuntuvat turvalisilta. Kylmä vesi, avovesi, pimeys tai haastava sää lisäävät riskiä. Pelastusliiveistä on hyötyä vain, jos ne ovat päällä jo ennen kuin jotain tapahtuu.

Veneessä liikutaan aina harkiten. Siirtyminen kannella yksi kerrallaan, kiinni pitäminen tukevista rakenteista ja äkillisten liikkeiden välttäminen vähentävät kaatumisriskiä. Märkä kansi, köysi jalan alla tai yllättävä aalto voivat horjuttaa tasapainoa nopeasti. Hyvät jalkineet ja säänmukainen vaatetus tukevat toimintakykyä.

Järjestys on myös turvallisuutta. Irtotavarat sijoitetaan niin, etteivät ne pääse liikkumaan aallokossa. Kulkureitit pidetään vapaina ja köydet kootaan siististi omiin säilytyspaikkoihin. Kun kaikilla varusteilla on oma paikkansa, ne löytyvät nopeasti myös kiireessä. Selkeä ympäristö vähentää riskejä ja virheitä.

Viestintä veneen sisällä lisää turvallisuutta. Kuljettajan on hyvä kertoa suunnanmuutoksista, nopeuden muutoksista ja tulevista manöövereistä etukäteen. Kun miehistö tietää, mitä tapahtuu seuraavaksi, toiminta on ennakoitavaa ja rauhallista. Epäselvyys ja ennakoimattomuus kasvattaa aina riskejä.

Turvallisuus näkyy myös suhtautumisessa. Kiire, huolimattomuus ja turha riskinotto kasvattavat vahinkojen todennäköisyyttä. Rauhallinen ja suunnitelmallinen toiminta puolestaan vahvistaa hallinnan tunnetta.

Pienet rutiinit eivät vie paljon aikaa, mutta niiden vaikutus on suuri. Kun turvalliset toimintatavat toistuvat joka kerta, niistä tulee luonnollinen osa veneilyä. Usein juuri arjen pienillä teoilla ratkaistaan se, pysykö tilanne hallinnassa vai ei.

PELASTUSLIIVIT

Liivit puetaan ennen lähtöä - aina!

VIESTINTÄ

Kuljettaja kertoo suunnanmuutoksista, nopeuden muutoksista ja tulevista manöövereista

ROOLIT & YHTEISTYÖ

Tehdään yhdessä, rauhallisesti ja ennakkoiden

VIESTIVÄLINEET

Puhelin suojattuna ja ladattuna, hätänumero ja meripelastuksen hälytysnumero kaikilla tiedossa ja tarvittaessa varavirtalähde

JÄRJESTYS

Irtotavarat kiinnitetty, kulkureitit vapaana, köydet siististi paikoillaan

HARKITTU LIIKKUMINEN

Liikkuminen yksi kerrallaan, tukevista rakenteista kiinni pitäen

VAATETUS

Säänmukainen vaatetus ja hyvät, pitävät kengät

**PIENET
RUTIINIT
TEKEVÄT
VENEILYSTÄ
TURVALLISTA**

HALLITSE LIIKETTÄ

Veneen kuljettaminen on enemmän kuin kaasun ja ruorin käyttöä. Turvallinen ajaminen perustuu ymmärrykseen siitä, miten vene käyttäytyy eri nopeuksissa ja erilaisissa olosuhteissa. Hallittu liike on turvallisuuden ydin: nopeus, suunta ja etäisyydet ovat aina kuljettajan vastuulla.

Vene reagoi ohjaukseen viiveellä. Suunnanmuutos ei tapahdu välittömästi, ja pysähtymismatka on usein pidempi kuin arvioidaan. Mitä suurempi nopeus, sitä enemmän aikaa ja tilaa tarvitaan hallittuun liikkeeseen. Siksi nopeus tulee sovittaa näkyvyyteen, vesiliikenteen määrään, kulkuväylän leveyteen ja ympäristöön. Kapeikoissa, satama-alueilla ja rantojen läheisyydessä maltillinen nopeus antaa aikaa havainnoida ja reagoida.

Aallokko ja tuuli vaikuttavat veneen käyttäytymiseen merkittävästi. Sivuaallokko voi heilauttaa venettä äkillisesti, ja vastatuuli hidastaa etenemistä. Myötätuuli tai takaa tuleva aalto voi lisätä nopeutta hallitsemattomasti. Turvallinen kuljettaja ennakoii nämä vaikutukset ja säätelee nopeutta, ennen kuin tilanne muuttuu haastavaksi. Äkilliset käännökset kovassa nopeudessa lisäävät riskiä.

HYVÄ KULJETTAJA ENNAKOI – EI REAGOI VIIME HETKELLÄ

Etäisyyksien hallinta on osa turvallisuutta. Riittävä turvamarginaali muihin aluksiin, rantoihin ja esteisiin antaa mahdollisuuden korjata virheitä. Liian lähellä ajaminen lyhentää reagointiaikaa ja kasvattaa vahinkoriskiä. Selkeä ja ennakoitava kulkusuunta helpottaa myös muiden vesilläliikkujien päätöksentekoa.

Väistämissäännöt ja merimerkit muodostavat vesillä yhteisen toiminnan kehyksen. Niiden tunteminen ei riitä, jos niitä ei sovelleta johdonmukaisesti. Epäröivä tai poukkoileva ajotapa aiheuttaa helposti epävarmuutta muissa veneilijöissä. Hallittu liike tarkoittaa myös sitä, että muut ymmärtävät aikomuksesi.

Kuljettajan huomio ei saa kiinnittyä vain yhteen suuntaan. Ympäristöä tulee seurata jatkuvasti, ja tilannetta arvioida koko matkan ajan. Turvallinen veneilijä ei aja taitojensa tai veneensä ääri rajoilla, vaan jättää tilaa muutoksille.

Kun nopeus, suunta ja etäisyydet ovat hallinnassa, veneily on sujuvaa ja turvallista.

OLOSUHTEET JA NOPEUS

SIVUTUULI

Keinuttaa ja vie, voi jopa kaataa veneen

VASTATUULI

Hidastaa ja tuntuu kylmältä

MYÖTÄTUULI

”Surffaa” ja nopeus kasvaa

NOPEUS

Nopeuden kasvaessa myös reagointimatka ja veneen pysähtymismatka kasvavat.

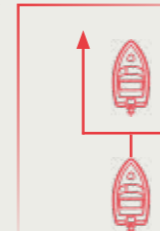
hidas nopea

VÄISTÄMISSÄÄNTÖJEN ABC

Kuvaan on koottu yleisimpiä väistämistilanteita, kuvassa ei ole kaikkia väistämissääntöjä.

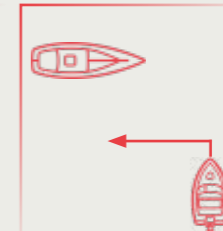
Kohdatessa molemmat väistävät oikealle

Ohittava väistää aina ohitettavaa

Vasemmalta tuleva väistää oikealta tulevaa

Moottorivene väistää purjevenettä

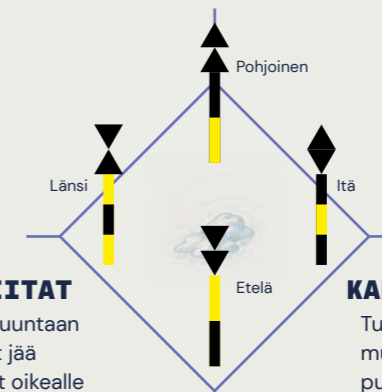

Tuuli samalla puolella, tuulen yläpuolinen väistää
Tuuli eri puolilta, tuuli vasemmalta väistää

MERIMERKIT

LATERAALILIVIITAT
Väylän nimelliskulkusuuntaan kuljettaessa punaiset jää vasemmalle ja vihreät oikealle

KARDINAALIVIITAT
Turvallinen kulku viitan nimen mukaisen ilmansuunnan puolella

HAVAITSE JA TULE HAVAITUKSI AJOISSA

Vesillä liikkuminen perustuu jatkuvaan havainnointiin. Toisin kuin maantiellä, vesialueella ei ole kaistoja tai selkeitä rajoja, jotka ohjaisivat kulkua. Myös liikennemerkkejä ja -valoja on vesillä huomattavasti vähemmän. Jokainen veneilijä vastaa itse siitä, että havaitsee muut ajoissa ja toimii ennakoivasti. Hyvä tähytys ehkäisee törmäyksiä ja antaa aikaa tehdä turvallisia päätöksiä.

Tähyttäminen ei ole satunnainen vilkaisu eteenpäin, vaan aktiivinen ja tietoinen toimintatapa. Katseen tulee kiertää jatkuvasti: eteen, sivuille, taakse, sähköisiin tietolähteisiin ja taas alusta. Erityisesti risteävät kurssit, väylien risteykset, kapeikot ja satama-alueet vaativat tarkkaavaisuutta. Myös pienet veneet, melojat ja uimareiden käyttämät alueet voivat jäädä huomaamatta, jos huomio keskittyy vain suurempiin aluksiin.

Näkyvyyteen vaikuttavat sää ja valaistus. Sumu, sade, hämärä, vastavalot tai tuulilasin roiskeet tai valonheijastukset heikentävät havaintokykyä merkittävästi. Tällaisissa olosuhteissa nopeutta on alennettava ja turvaetäisyyksiä kasvatettava. Pimeällä kulkuvalojen tulee olla asianmukaisesti käytössä, ja niiden kunto on varmistettava etukäteen. Jos veneessä on tutka,

on myös sen käyttöä syytä harjoitella säännöllisesti, ja käyttää sitä vähintään aina pimeässä tai näkyvyyden ollessa heikentynyt.

Oma havaittavuus on yhtä tärkeää kuin muiden näkeminen. Selkeä ja johdonmukainen kulkusuunta helpottaa muiden arviointia liikkeistäsi. Äkilliset suunnanmuutokset, poukkoileva ajotapa tai epäröinti lisäävät epävarmuutta. Kun liike on ennakoitavaa, myös muut osaavat reagoida oikein.

Veneen rakenteet, kuomu, matkustajat tai kuorma voivat muodostaa katvealueita. Kuljettajan on tiedotettava nämä ja tarvittaessa muutettava ajoasentoa tai pyydetävä miehistöä tarkkailemaan sellaista suuntaa, johon näkyvyys on esteellinen. Yhteistyö miehistön kanssa parantaa kokonaisvaltaista tilannekuvaa ja antaa myös miehistölle vastuuta yhteisestä matkasta.

Havainnointi ei ole yksittäinen toimenpide, vaan jatkuva prosessi koko matkan ajan. Turvallinen veneilijä tarkkailee, arvioi ja ennakoii muiden liikkeitä. Kun kaikki vesilläliikkujat huolehtivat näkyvyydestä ja tähytyksestä, liikkuminen on sujuvampaa ja turvallisempaa.

TÄHYTÄMINEN

✓ Tähyttäminen on aktiivista ja jatkuvaa ympäristön havainnointia

✓ Tilanteiden aikainen havainnointi mahdollistaa myös aikaisen reagoinnin

✓ Pienemmät veneet, melojat ja uimarit vaativat erityistä tarkkaavaisuutta

✓ Pimeässä kulkuvalot helpottavat muiden liikkujien havaitsemista

✓ Tarvittaessa nopeutta vähennetään havainnoinnin tehostamiseksi

TUNNISTA KULKIJAT PIMEÄLLÄ

Kuvaan on koottu vain tyypillisimmät pienemmät kulkijat vesillä.

- ◇ Soutuvene
- ◇ Alle 7 m moottorivene
- ◇ Alle 7 m purjvene

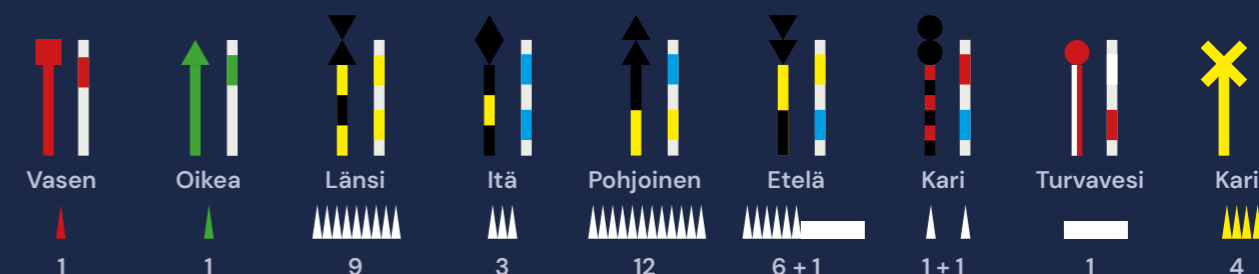

- ◇ Moottorivene
- ◇ Purjvene, joka käyttää moottoria

- ◇ Purjvene

VIITTOJEN HEIJASTIMET JA VALOT

TIEDÄ, MISSÄ OLET

Vesillä navigointi tarkoittaa enemmän kuin kartan seuraamista näytöltä. Turvallinen liikkuminen edellyttää, että tiedät koko ajan missä olet, minne olet menossa ja mitä reittiä kuljet. Avoin vesialue voi näyttää esteettömältä, mutta pinnan alla voi olla matalikkoja ja karikoita, jotka eivät näy ennen kuin on liian myöhäistä. Sijainnin jatkuva hahmottaminen on yksi veneilyn keskeisimmistä turvallisuustaidoista.

Navigointi alkaa jo ennen lähtöä. Reitti suunnitellaan kartan avulla ja vaihtoehdot mietitään etukäteen. Missä kulkevat väylät, missä ovat kapeikot ja missä sijaitsevat mahdolliset suojapaikat? Karttaa ei lueta vain viivaa seuraamalla, vaan kokonaisuutena. Syvyyskäyrät, turvavedet ja merimerkit kertovat paljon ympäristöstä. Reittiä suunniteltaessa jätetään aina riittävä turvamarginaali matalikkoihin ja karikoihin.

Elektroniset karttplotterit ja mobiilisovellukset helpottavat sijainnin seuraamista merkittävästi. Ne tarjoavat reaaliaikaisen paikkatiedon ja mahdollistavat reitin tallentamisen. Teknologia on kuitenkin apuväline, se ei korvaa perustaitoja. Laitteet voivat menettää virran, satelliittiyhteyden tai toimintakykynsä. Siksi veneilijän tulee osata tulkita karttaa, kompassia ja maamerkkejä myös ilman sähköisiä laitteita.

VESILLÄ ON TÄRKEÄÄ HAHMOTTAA JATKUVASTI SUUNNAN LISÄKSI OMA SIJAINNI

Navigointi on jatkuvaa vertailua kartan ja todellisuuden välillä. Esimerkiksi viitat, poijut, linjataulut ja maissa olevat tunnistettavat kohteet vahvistavat sijaintia. Jos omat havainnot eivät vastaa karttaa, tulee tilanne selvittää ennen etenemistä. Epävarmassa tilanteessa vene pysäytetään tai nopeutta lasketaan reippaasti. Jos maisemassa jokin tuntuu oudolta verrattuna karttakuvaan, kannattaa luottaa omiin tunteihinsa ja varmistaa sijainti rauhassa.

Olosuhteet vaikuttavat reittiin myös matkan aikana. Tuuli, aallokko, liikenne ja näkyvyys voivat muuttaa turvallisinta kulkulinjaa tai reittiä. On usein turvallisempaa kiertää hieman pidempää ja tutumpaa reittiä, kuin oikaista tuntemattoman alueen kautta tai valita liian lähellä matalikkoja kulkeva reitti. Pimeällä kannattaa suosia valaistuja väyliä.

Turvallinen navigointi ei ole yksittäinen toimenpide ennen lähtöä, vaan jatkuva prosessi koko matkan ajan. Kun tiedät missä olet, pystyt tekemään oikeita päätöksiä ajoissa ja säilyttämään hallinnan kaikissa tilanteissa.

VIITAT JA POIJUT

Helpottavat väylien hahmottamista merimaastossa. Muista kuitenkin, että etenkin keväisin viitat saattavat olla siirtyneet jäiden mukana.

KIINTEÄT MERKIT

Auttavat usein varmistamaan paikan ja ovat luotettavia, sillä esimerkiksi jäät eivät siirrä niitä.

KOMPASSI

Kompassi näyttää suunnan, myös silloin kun elektroniset laitteet eivät syystä tai toisesta toimi.

GPS JA KARTTAPLOTTERI

Ovat erinomaisia apua toimiessaan oikein. Muista kuitenkin aina hyödyntää myös paperikarttaa sijainnin ja turvallisen merenkulun varmistamisessa.

HYÖDYNNÄ AINA MONIPUOLISESTI TIETOLÄHTEITÄ

TEE SUUNNITELMA ENNEN MATKAA

- ✓ Suunnittele reitti etukäteen – käyttävät väylät, matalikot, alitukset ja mahdolliset rajoitusalueet
- ✓ Laske matka-aika ja polttoaineen tarve – arvioi realistinen matkanopeus ja varaa varmasti riittävästi polttoainetta
- ✓ Suunnittele vaihtoehdot ja suojapaikat – suojasatamat ja mahdolliset tankkauspisteet reitin varrella
- ✓ Kerro suunnitelma muille – ilmoita reitti, määränpää, arvioitu aikataulu ja mukana olevat henkilöt

VIIMEISET METRIT HALLITUSTI

Rannan lähestyminen ja kiinnittyminen ovat veneilyssä tilanteita, joissa vahinkoja sattuu yllättävän usein. Nopeudet ovat pieniä, mutta etäisyydet lyhyitä ja päätöksentekoon on vähän aikaa. Juuri viimeisillä metreillä korostuvat ennakointi, selkeä työnjako ja rauhallinen toiminta. Hyvin suunniteltu rantautuminen näyttää ulospäin helpolta, mutta taustalla on harkittuja ratkaisuja ja tilanteen jatkuvaa arviointia.

Lähestyminen alkaa jo hyvän matkan päästä rannasta. Nopeutta vähennetään ajoissa ja arvioidaan tuulen sekä mahdollisen virtauksen vaikutus veneen liikkeeseen. On tärkeää päättää etukäteen, kummalle puolelle kiinnitytään ja missä järjestyksessä köydet laitetaan. Myös laiturin korkeus ja muiden veneiden sijainti vaikuttavat lähestymiskulmaan. Epäröinti tai vaihtuvat päätökset viime metreillä lisäävät törmäysriskiä ja luovat turhaa kiireen tunnetta.

Tuuli ja virta vaikuttavat veneeseen erityisesti hitaissa nopeuksissa. Sivutuuli voi viedä venettä nopeasti kohti laituria tai siitä poispäin, ja virta voi viedä keulaa yllättävään suuntaan. Vastatuuli helpottaa hallintaa, kun taas myötätuuli voi lisätä vauhtia huomaamatta. Moottoria käytetään maltillisesti ja pienien korjausliikkein. Liiallinen kaasun käyttö vaikeuttaa tarkkaa hallintaa enemmän kuin auttaa.

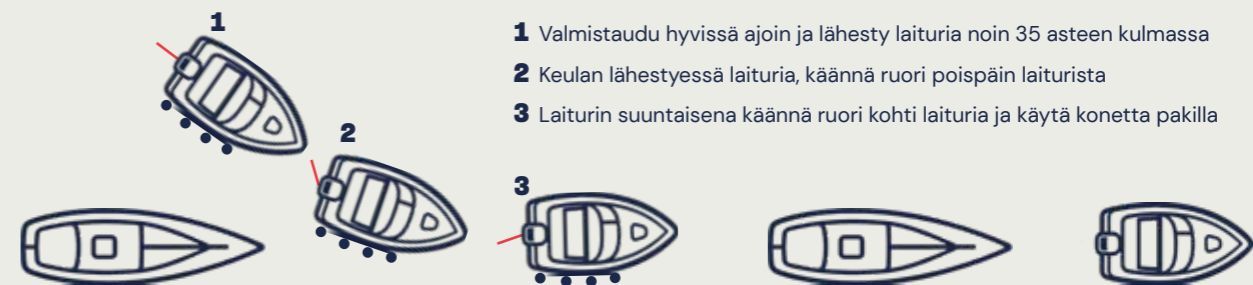
Kiinnittymisessä köysien oikea käyttö on keskeistä. Keula- ja peräköydet pitävät veneen kiinni laiturissa ja niin sanotut springit estävät veneen liikkumisen eteen- ja taaksepäin. Köydet valmistellaan valmiiksi ennen lähestymistä, jotta niitä ei tarvitse etsiä kiireessä. Käsiä tai jalkoja ei koskaan laiteta veneen ja laiturin väliin, eikä sormia köysien ja kiinnityspisteiden väliin.

Poijukiinnityksessä ja luonnonsatamassa toiminta on vielä harkitumpaa. Ankkurin pito, pohjan laatu ja kalloiden liukkaus on arvioitava etukäteen. Tarvittaessa lähestyminen keskeytetään ja aloitetaan uudelleen paremmasta kulmasta.

Miehistön roolit kiinnityksessä sovitaan etukäteen. Yksi ohjaa venettä, toinen huolehtii köysistä ja tarvittaessa kolmas tähyystää etäisyyksiä. Selkeä ja rauhallinen viestintä ehkäisee väärinkäsityksiä. Jos lähestyminen ei onnistu suunnitellusti, on usein parempi ottaa kokonaan uusi lähestyminen, kuin yrittää korjata tilannetta samalla yrittämällä.

Hallitut viimeiset metrit kruunaavat koko matkan. Rauhallinen lähestyminen, ennakoiva ajotapa ja selkeä työnjako tekevät rantautumisesta turvallisen ja hallitun päätöksen vesiretkelle.

LAITURIN LÄHESTYMINEN

- 1 Valmistaudu hyvissä ajoissa ja lähesty laituria noin 35 asteen kulmassa
- 2 Keulan lähestyessä laituria, käännä ruori poispäin laiturista
- 3 Laiturin suuntaisena käännä ruori kohti laituria ja käytä konetta pakilla

KIINNITTÄMINEN

KYLKIKIINNITYS NELJÄLLÄ KÖYDELLÄ

- Peräköysi – estää perää karkaamasta laiturista
- Keulaköysi – estää keulaa karkaamasta laiturista
- Peräspringi – estää venettä liukumasta taaksepäin
- Kaulaspringi – estää venettä liukumasta eteenpäin

Poijukiinnityksen köydet —

POIJUKIINNITYS

ANKKUROINTI

- 1 Tukeva kiinnitys rantaan kahdella köydellä
- 2 Ankkuriköyden tulee lähteä veneen köliinjan suuntaisesti
- 3 Ankkuriköyden pituus vähintään 4–5 kertaa ankkurointisyvyys – mitä pidempi köysi, sitä parempi pito
- 4 Lisäpitoa saa käyttämällä ankkurin ja ankkuriköyden välissä noin 5 metriä ketjua

PIDÄ PÄÄ KYLMÄNÄ

Vesillä kaikki ei aina suju suunnitelmien mukaan. Moottori voi sammua, sää muuttua nopeasti, navigointivirhe johtaa matalikolle tai veneessä oleva henkilö voi loukkaantua äkillisesti. Tällaisissa tilanteissa ratkaisevaa ei ole vain tekninen osaaminen, vaan kyky säilyttää toimintakyky ja tehdä harkittuja päätöksiä. Ensimmäiset minuutit määrittävät usein sen, mihin suuntaan tilanne kehittyy.

Useimmat vaaratilanteet alkavat pienestä. Polttoaineen loppuminen, akun tyhjeneminen, köyden sotkeutuminen potkuriin tai reitin arviointivirhe voivat muuttua vakaviksi, jos niihin ei reagoida ajoissa. Vesillä tilanne muuttuu jatkuvasti: tuuli, aallokko ja virta vaikuttavat jatkuvasti veneen liikkeeseen. Siksi on tärkeää pysäyttää tilanne ensin omassa mielessä – vähentää nopeutta, varmistaa hallinta ja arvioida tilanne rauhassa.

Ensimmäinen periaate on aina turvata ihmiset. Kaikki pysyvät veneessä, pelastusliivit puetaan viimeistään tässä vaiheessa ja miehistö pidetään rauhallisena. Selkeä ja lyhyt viestintä auttaa säilyttämään järjestyksen. Kun toiminta on rauhallista, myös päätökset ovat harkitumpia.

Jos moottori sammuu tai ohjaus ei toimi, ajelehtiminen on estettävä mahdollisimman nopeasti. Ankkurointi voi olla tehokas keino pysäyttää liike ja ostaa aikaa tilanteen selvittämiseen. Jos sää heikkenee nopeasti, suojaan hakeutuminen on usein viisaampi ratkaisu kuin sinnikäs määränpään jatkaminen.

Veden varaan joutuminen on aina vakava tilanne. Veden varassa olevaan pyritään säilyttämään katsekontakti jatkuvasti, ja hänelle heitetään pelastusväline välittömästi. Veneellä lähestytään vedessä olevaa henkilöä hallitusti ja korostetun varovaisesti. Potkuri pidetään turvallisella etäisyydellä. Hätiköinti lisää riskiä, hallittu toiminta parantaa selviytymismahdollisuuksia.

Kaikkia tilanteita ei ratkaista omin voimin. Jos tilanne ylittää oman osaamisen tai veneen suorituskyvyn, apua tulee pyytää viivyttelämättä. Ajoissa tehty päätös estää tilanteen pahenemisen. Tarkempia ohjeita avun pyytämiseen löydät seuraavalta aukeamalta.

Vesillä virheitä voi sattua kenelle tahansa. Ratkaisevaa on, miten niihin reagoidaan. Kun pää pysyy kylmänä ja toiminta johdonmukaisena, myös vaikea tilanne voidaan kääntää hallittavaksi.

ENSIMMÄISET MINUUTIT RATKAISEVAT

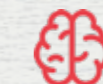
HIDASTA

Hidasta vauhtia ja varmista tilanteen hallinta.

TURVAA IHMISET

Pidä miehistö rauhallisena ja varmista kaikille pelastusliivit.

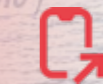
ARVIOI TILANNE

Mitä tapahtui ja mitkä ovat vaihtoehdot jatkoon?

ESTÄ TILANTEEN PAHENEMINEN

Ankkuroidu, hakeudu suojaan tai turvaa tilanne muutoin.

PYYDÄ APUA

Jos omat voimavarat ei riitä, pyydä ajoissa apua.

112 / 0294 1000

TARKEMMAT OHJEET SEURAAVALLA AUKEAMALLA

TOIMINTA YLEISIMMISSÄ ONGELMATILANTEISSA

MOOTTORI SAMMUU

Varmista ajelehtimisen turvallisuus

Tarkasta polttoaine, sähköt ja ohjaus

Valmistaudu ankkurointiin

KÖYSI POTKURISSA

Sammuta moottori heti

Valmistaudu ankkurointiin

Älä yritä irrottaa köyttä moottorin käydessä

SÄÄ HEIKKENE

Seuraa säätä aktiivisesti ja hakeudu tarvittaessa ajoissa suojaan

Älä yritä jatkaa väkisin määränpään

Odotu suojaan

NAVIGOINTIVIRHE

Pysäytä vene

Varmista oma paikkasi

Jos vahinko on jo tapahtunut, tarkasta mahdolliset vuodot

HENKILÖ YLI LAIDAN

Säilytä katsekontakti

Heitä vedessä olevalle jotain kelluttavaa

Lähesty hallitusti

APUA AJOISSA

Vesillä apua ei kannata epäröidä pyytää. Monet vaaratilanteet pahenevat siksi, että ongelmaa yritetään ratkaista liian pitkään omin voimin. Useissa surullisesti päättyneissä ongelmatilanteissa vesillä yhdistävänä tekijänä on ollut se, että kukaan ulkopuolinen ei ole tiennyt käynnissä olevasta hätätilanteesta. Turvallinen veneilijä tunnistaa hetken, jolloin lisäapu on tarpeen, ja toimii ajoissa. Avun pyytäminen ei ole epäonnistuminen, vaan vastuullinen päätös, joka suojaa sekä omaa miehistöä että muita vesilläliikkuja.

Hätätilanne on kyseessä silloin, kun vene tai miehistö on välittömässä vaarassa. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi tulipalo, vakava loukkaantuminen, veden varaan joutuminen, karilleajo vaarallisessa paikassa tai hallinnan menettäminen kovassa säässä. Myös tekninen vika voi muuttua hätätilanteeksi, jos olosuhteet pahenevat tai uhkana on esimerkiksi ajautuminen vilkkaalle laivaväylälle tai kivikkoon.

Hätätilanteissa sisävesillä soitetaan yleiseen hätänumeroon 112 ja merialueilla meripelastuksen hälytysnumeroon 0294 1000. Merialueilla apua voi pyytää myös esimerkiksi meri-VHF-radion kanavalla 16 kutsumalla meripelastuskeskusta. Mikäli meripelastuksen hälytysnumero ei ole muistissa, saa apua toki

myös merialueella soittamalla yleiseen hätänumeroon 112. Hätäkeskus yhdistää merellistä avuntarvetta koskevan hätäilmoituksen edelleen meripelastuskeskukseen. 112 Suomi-sovellusta kannattaa hyödyntää myös vesialueilla.

Kaikki tilanteet eivät ole välittömiä hätätilanteita. Jos kyse on esimerkiksi teknisestä viasta ilman akuuttia vaaraa, saat apua Meripelastusseuran jäsenpalvelunumerosta 0800 30 22 30. Numero päivystää kiireettömissä ongelmatilanteissa 24/7 vuosittain 1.5.–31.10. välisenä aikana.

Kun apua on pyydetty, toimitaan annettujen ohjeiden mukaan. Vene pidetään mahdollisimman vakaana ja miehistö turvassa. Pelastusliivit puetaan päälle, jos niitä ei ole jo aiemmin puettu. Tarvittaessa varaudutaan vastaanottamaan apua tai siirtymään toiseen alukseen hallitusti.

Ajoissa tehty avunpyyntö helpottaa pelastustoimintaa ja parantaa kaikkien turvallisuutta. Vesillä vastuu on veneilijällä, mutta apua on aina saatavilla. Turvallinen veneilijä uskaltaa pyytää apua silloin, kun sitä vielä ehditään antaa.

HÄTÄTILANNE SISÄVESILLÄ

SOITA 112

Kiireelliseen hätätilanteeseen sisävesillä saa apua hätänumerosta 112.

Tilanteita voi olla esimerkiksi polttoaineen loppuminen ja vaara ajautua kivikkoon, tulipalo tai sairaskohtaus.

HÄTÄTILANNE MERIALUEELLA

SOITA 0294 1000 TAI VHF 16

Kiireelliseen hätätilanteeseen merellä saa apua meripelastuksen hälytysnumerosta 0294 1000. Merellä apua voi pyytää myös meri-VHF-kanavalla 16.

Tilanteita voi olla esimerkiksi konerikko ja ajautuminen vilkkaalle laivaväylälle tai henkilö meressä -tilanne.

KIIREETÖN AVUNTARVE SISÄVESILLÄ

SOITA 0800 30 22 30

Kiireettömään avuntarpeeseen saa apua Meripelastusseuran jäsenpalvelunumerosta, numero päivystää 24/7 1.5.–31.10.

Kiireetön avuntarve voi olla esimerkiksi virraton akku saareissa olevassa veneessä.

KIIREETÖN AVUNTARVE MERELLÄ

SOITA 0800 30 22 30

Kiireettömään avuntarpeeseen saa apua Meripelastusseuran jäsenpalvelunumerosta, numero päivystää 24/7 1.5.–31.10.

Kiireetön avuntarve voi olla esimerkiksi moottoriongelma tai köysi potkurissa saareissa olevassa veneessä.

EPÄSELVÄSSÄ TILANTEESSA SOITA AINA

**YLEINEN HÄTÄNUMERO 112 TAI
MERIPELASTUKSEN HÄLYTYSNUMERO 0294 1000**

VESILLÄ YHDESSÄ

Vesillä liikkuminen ei tapahdu tyhjiössä. Samalla alueella liikkuu usein moottoriveneitä, purjeveneitä, melojia, kalastajia, vesiskoottereita ja uimareita. Turvallisuus ei synny yksittäisen veneilijän taidosta, vaan kaikkien yhteisestä tavasta toimia. Veneily on yhteispeliä, jossa jokainen vaikuttaa omilla valinnoillaan muiden turvallisuuteen, kokemukseen ja viihtyvyyteen.

Hyvä merimiestapa on tämän yhteispelin perusta. Se tarkoittaa ennakoivaa, kohteliasta ja vastuullista toimintaa. Riittävät etäisyydet, hallittu nopeus ja selkeä kulkusuunta vähentävät epävarmuutta. Tarpeettoman aallokon välttäminen etenkin rantojen ja muiden veneiden läheisyydessä on sekä turvallisuus- että ympäristöteko. Vesillä ei kilpailla tilasta, vaan jaetaan se – joskus joustuen, joskus väistäen, aina toiset huomioiden.

Kohteliaisuus näkyy pienissä teoissa. Laiturissa autetaan tarvittaessa köysien kanssa, väylällä annetaan tilaa ja epäselvissä tilanteissa kommunikoidaan selkeästi. Katsekontakti, käsimerkki tai rauhallinen mutta riittävä suunnanmuutos voivat riittää kertomaan aikomuksesta. Ystävällinen ja selkeä toiminta ehkäisee väärinkäsityksiä, jotka muuten voisivat johtaa turhaan jännitteeseen tai jopa vaaratilanteeseen.

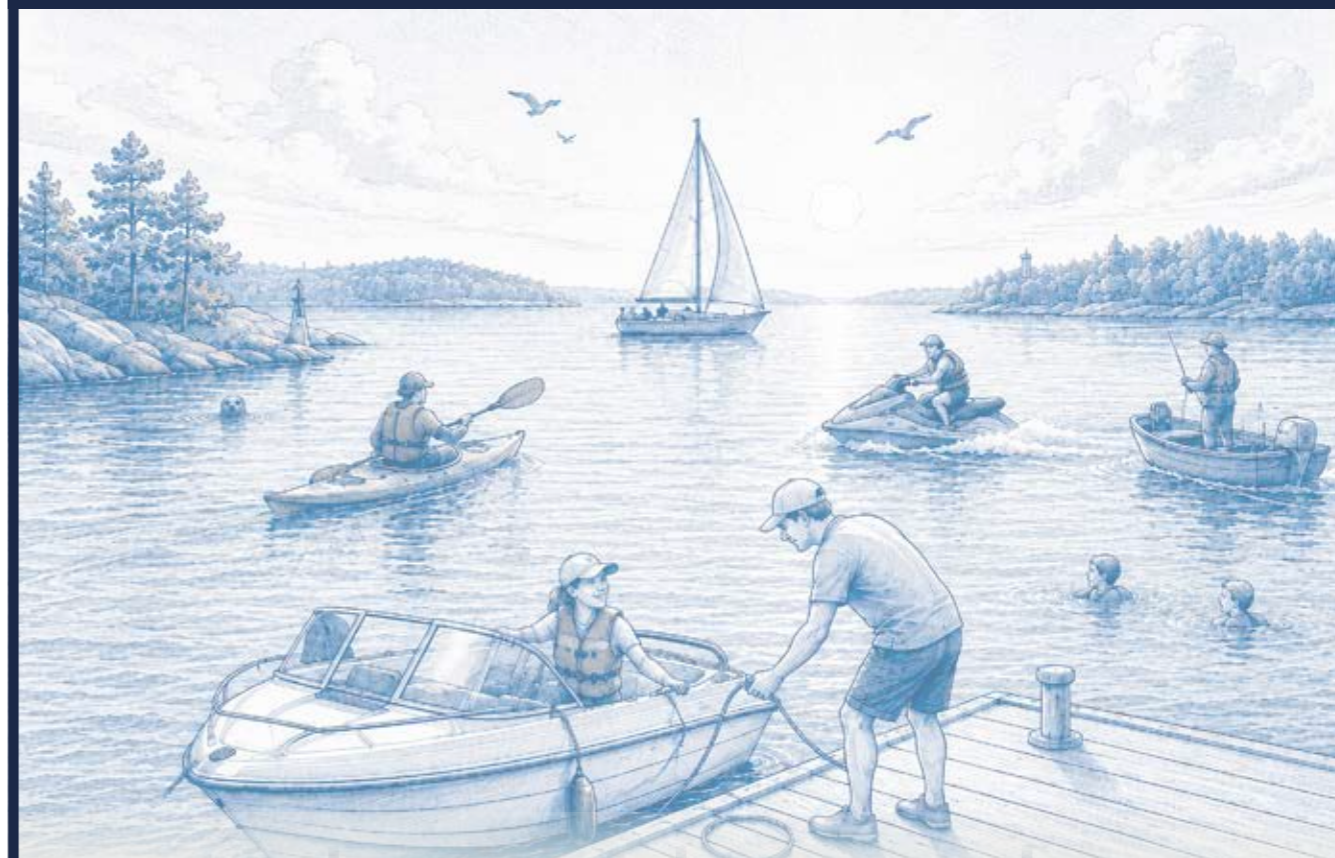
Vesillä tarkkaillaan aina myös muita vesilläliikkuja, ja jos tulee tunne siitä, että joku tarvitsee apua, kannattaa käydä kysymässä, onko kaikki hyvin.

Turvallinen veneily edellyttää myös oman osaamisen ylläpitämistä. Sääntöjen tunteminen, navigointitaidot ja veneen hallinta eivät ole vain henkilökohtaisia taitoja, vaan osa yhteistä turvallisuutta. Kun oma toiminta on ennakoitavaa ja johdonmukaista, muiden on helpompi arvioida tilannetta ja tehdä omat ratkaisunsa turvallisesti.

Myös luonnonympäristö on osa tätä yhteistä vastuuta. Rantojen kulumisen, lintujen pesimäalueet ja herkä saaristoluento vaativat kunnioitusta. Rauhallinen liikkuminen vähentää melua ja aallokkoa sekä suojaa luontoa ja rakenteita. Ympäristön huomioiminen on osa veneilyn turvallisuuskulttuuria.

Veneilykulttuuri rakentuu esimerkin kautta. Kokeneemmat näyttävät mallia, ja kokemattomamat ottavat oppia. Turvallinen ja kunnioittava toiminta vahvistaa luottamusta vesillä liikkuvien välillä ja tekee harrastuksesta myönteisen ja mukavan kokemuksen kaikille.

HYVÄ MERIMIESTAPA KUULUU KAIKILLE JA TEKEE VESILLÄ LIIKKUMISESTA SUJUVAA

**ANNA KAIKILLE
TILAA**

**AUTA
TARVITTAESSA**

**HUOMIOI
MUUT**

**LUONTO KUULUU
KAIKILLE**

VAPAAEHTOISET APUNASI

Tämän oppaan on julkaissut Suomen Meripelastusseura, joka on vuonna 1897 perustettu meri- ja järvipelastusyhdistysten keskusjärjestö. Meripelastusseuran toiminta perustuu vapaaehtoisten meripelastajien auttamishaluun ja pyyteettömään työhön. Päätehtävämme on auttaa merihätään joutuneita rannikolla ja sisävesillä. Toimimme myös veneilyturvallisuuden parantamiseksi jakamalla tietoa ja pyrkimällä vaikuttamaan asenteisiin.

Meripelastusseuran jäsenenä toimii yhteensä 55 meri- ja järvipelastusyhdistystä, jotka sijaitsevat varsin tasaisesti sisävesillä ja rannikolla. Yhdistykset pitävät yllä 59 pelastusasemaa Hangosta Inariin.

Henkilöjäseniä jäsenyhdistyksissä on yhteensä yli 30 000, joista noin 1 500 toimii aktiivisesti yhdistysten toiminnassa, joko miehistössä tai taustavoimissa. Kaikki henkilöjäsenet kuuluvat johonkin meri- tai järvipelastusyhdistykseen, joka puolestaan on Meripelastusseuran jäsen.

Vapaaehtoinen meripelastustoiminta on merkittävä osa valtakunnallista pelastuspalvelua. Miehistömme auttavat joka vuosi vesillä noin 4 000 ihmistä, joista muutamia kymmeniä pelastetaan todennäköiseltä

menehtymiseltä. Avunsaajista pääosan muodostavat huviveneilijät, joiden matka katkeaa tekniseen vikaan tai merimiestaitojen puutteeseen. Varsinaisten pelastustehtävien lisäksi Meripelastusseuran yksiköt suorittavat vuosittain noin 500 ennaltaehkäisevän toiminnan tehtävää.

Ihmiset pelastetaan vesillä aina korvauksetta, mutta veneen kiirettömästä siirrosta turvaan joudutaan yleensä perimään kulukorvaus. Summa voi nousta satoihin euroihin.

Hankkimalla Meripelastusseuran Plus-jäsenpalvelun varmistat veneellesi avun jäsenetuna silloinkin, kun ihmisiä ei ole vaarassa.

Premium-jäsenpalvelu puolestaan takaa saman avun kaikille veneillesi, myös perheesi yhteiskäytössä, sekä sinulle veneillessäsi jonkun muun omistamalla veneellä.

ARVOMME

VAPAAEHTOISUUS

YHTEISÖLLISYYS

TURVALLISUUS

OSAAMINEN

ME NUMEROINA

1500

VAPAAEHTOISTA

130

ALUSTA

59

ASEMAA

2000

TEHTÄVÄÄ

